

SZERKESZTŐSÉG

hova

a lapba szánt kéziratok
reklamációk és
előfizetési pénzek
küldendőik

Székelyudvarhely,

Bethlen-u. 5.

ev. ref. papi lakás.

VASÁR NAP

KÉPES CSALÁDI HETI UJSÁG.

<p>FŐSZERKESZTŐ: NAGY KÁROLY, ref. theol. tanár.</p> <p>FELELŐS SZERKESZTŐ: VAJDA FERENCZ, székelyudvarhelyi ref. pap</p>	<p>KIADJA: Az Erdélyi Ref. Egyházkerület »Egyházi Értekezlete«</p>	<p>Megjelenik: minden vasárnap egy iven.</p> <p>ELŐFIZETÉSI ÁR: Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor. Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill.</p>
---	---	--

Van Isten!

A ki még most is kételkedik Isten léteiben: az tekintsen a mezőkre, nézze meg az arany kalászokat és magát megszegyenlve, tegyen vallást, hogy *van Isten!* Emlékezzünk csak vissza a mult esztendőre. Akkor is szántottunk, vetettünk, mint az idén, de a nap perzselő heve határainkat leégette. A kövér termő föld még sovány termést is alig adott. Hiába való volt az emberi munkáság: Isten nem adott előmenetelt. Ő bölcs gazda, nagyon jól tudja, hogy miért tette. Bizonyára nem érdemlettük meg.

És tekintsük meg most a mi mezeinket. Jó termés, bő áldás van mindenfelé. Olyan kedvező időjárást, mint ezen a tavaszon és nyáron volt: régen nem adott az Isten. Ugy szólva, a maga idejében esett az eső és a maga idejében sütött a nap. A ki csak szántott és vetett: annak vetése, ki harmincz, ki hatvan, ki száz annyit fog ereszteni. Isten nemcsak bölcs gazda, de gondviselő Atya is, ki nem hagyja elveszni az ő gyermekeit. Megáldja még akkor is, ha gyermekei rosszak voltak.

Ma igen okosnak, igen bölcsnek képzei magát az ember, s kevélységében elfeledkezik az áldások adójáról. A világkormányzást nem az Istennek, hanem valami erőnek tulajdonítja. Ha aztán azt kérjük, hogy micsoda erők mozgatják a világot: arra nem tud kielégítő feletet adni. Hol az emberi erőt, hol az egyes tárgyak nyers erejét nevezi meg. Emberi, véges bölcsessége nem engedi meg, hogy a létező tárgyaknál tovább lásson. Pedig, hát igaza van, hogy erők mozgatják e világot. Erők működnek szívünkben úgy,

mint a föld rögében. Erők vezetik az égi testeket úgy, mint gondolatainkat. Erő hozza létre nemcsak a munkát, hanem a szépet, a jót is. Erő: a szántás, vetés, aratás, a kézi mesterség. A testnek ereje. De erő az imádság, erő a szeretet, erő a hit, erő a jó cselekedet is. Mindez a léleknek ereje.

A végső ok pedig, a ki mindezen testi és lelki erőket szüli és mozgatja: Isten. Erre a magaslatra nem tud felemelkedni a kevély, a büszke ember. Szégyenli bevallani, hogy van rajta kívül még egy nagyobb és hatalmasabb Ur is. Faraó is azt kérdezte: Kicsoda az Ur, hogy én neki engedelmességek? Csak mikor a hatalmas Ur csapásai reá neheztedek, akkor engedelmességedt és bocsátá szabadon Izrael népét.

Az emberi ész már sokszor megtagadta Istent. A nyomoruság, a csapás, a szenvedés, pedig sok emberrel vallást tétetett Istenről. A magyar ember is erejében, eszében bizva, nagy hajlandósággal bír az iránt, hogy megtagadja Istent. A magyar faj már természeténél fogva nem tartozik a vallásos nemzetek közé. A mivel nem azt mondjuk, hogy Isten tagadó volna, hanem azt, hogy a vallást, a hitet nem tartja elsőrendű élet szükségnek. Inkább okoskodunk, bölcselkedünk, sem mint buzgón, komolyan imádkoznánk. Csak, mikor egy életet így átbölcselkedtünk: akkor ébredünk fel, hogy jó lett volna imádkozni is, mert lelkünk e földön nem talál üdvösséget.

Oh, pedig, az Isten lételemének elismerése, az üdvösség kérdése sem a rideg, a számító ész világába tartozik, hanem a hit világába. A hitnek fénye mellett látjuk Istent a napsugárban, a dörögésben, az arany kalászban és a nemzetek életében. A hitnek ereje adja ajkunkra a szót, hogy

vallást tegyünk: Hiszek egy Istenben; hiszek Jézus Krisztusban; hiszek Szentlélekben. Ha a csapások, a szenvedések talán keményé tették volna szívünket: a föld nyári áldása most puhítsa meg. Menjünk fel a Sionba és énekeljük:

Atya Uristen! rólad vallást teszek,
Dicséretedre szám és szívem készek.
Te vagy az erős, ki tudtál isteni
Szóddal semmiből mindent teremteni,
S a mit fenn s alant szemeink szemlélnék
Általa vannak, mozognak és élnek!

(CX. dics.)

Vajda Ferencz.

Isten országa.

III. Az Isten országába bejuthatás feltételei és akadályai.

Felolvasta Péchy Árpád lelkész, a brassói egyház
7. vallásos estélyén.

A világ szeretetét, a vagyont imádását, mint az önzésnek szülőanyját tartotta Jézus a lélek veszedelmének; mert ezek köztapasztalat szerint kiölik a kebelből a nemesebb érzést, az érdeklődést, minden szép iránt. A példabeszédbeli gazdagnak ez jellemvonása, ő is semmi magasabbra nem gondolt, csak önmagát ámitotta kiváltságossággal és azzal, hogy ő boldog ember földi gazdagsága birtokában.

Ki állíthatja még az elmondottak után is, hogy Jézus a gazdagságot bűnnek és kárhozatra vezető gonosznak tartotta? Jézus tudta legjobban,

hogy minden jó adomány és tökéletes ajándék a mennyből jön alá. Ha tehát minden onnan felülről jön, a gazdagságot is onnan felülről kapjuk, de nemcsak magunkért, hanem hogy azt az emberiség javára értékesítsük! Másfelől a szegény Lázár Jézus szerint nem azért lett boldog, mert szegény volt, hanem mert szerény, alázatos és türelmes volt, hitt és remélt.

Megértjük már most ezekből, hogy büntetés vár azokra, a kik bármi okból kívül vannak az Isten országán; és jutalom azokra, a kik már itt az örök Isten gyermekeivé lettek. És mert a jutalom az örökélet, a büntetés, mint e jutalom elmentéje nem lehet más, mint az örök élet elvesztése.

Keresztyén testvéreim! Nagy akadály a az Isten országába való bejuthatásnak az emberi önteltség is. Mert a kinek az a meggyőződése, hogy ő büntetlen, hogy ő igaz, hogy ő tökéletes, az sohasem fog epedni az isteni kegyelem után. Azért ha drága előttünk lelki boldogságunk, őrizkednünk kell a saját igazságunkkal, erkölcsi tökéletességünkkel való dicsekvés gögjétől. Üdvözítőnk »A farizeus és a publikánus«-ról szóló — Luk. 18. r. 9—14. v. — példázatában elmondja, hogy egyszer felment két ember a templomba, hogy imádkozzanak. Az egyik farizeus volt, a másik publikánus. Az öntelt farizeus ember megállt büszkén a templomban felemelt fővel, a publikánus alázatosan, még csak szeméit sem merte felemelni a szent Istenhez. Azután imádkoznak!

A farizeus így szól: »Hálát adok neked Istenem, hogy nem vagyok olyan, mint e publikánus... én böjtölök minden héten kétszer, meg-

TÁRCZA.

Kicsiripelték a madarak. 2

Irta: Pásztor.

Szóval minden tekintetben kifogástalanul mentek a Pisti dolgai. Nagy volt a becsülete hivatalában s e mellett lépesedésnek indult anyagi javakban. Már nem is volt zsellér, hanem valóságos kontraktussal megvették öcscsével a Felvégen levő kis házikót, amelyben születtek és felnőttek. Az alszegi Vég Dávid ugyanis, aki annyira itkányos volt, hogy egyszer részegen a templomban is felkiáltotta a papnak, hogy szent Dávidot ne emlegesse, mert az az ő drusszája volt — ez a házi ur addig kéregette kölcsön a kecskepásztoroktól a nekik csakugyan felesleges bérgabonát, a míg belátta, hogy hát neki is felesleges az a putri és az adósságba kontraktussal a pásztoroknak adta azt.

Hej, de nem azért ördög az ördög, hogy meg ne irigyelje az együgyű, jámbor lelkek tiszta boldogságát. Vigyorogva emelte szemét a Kész Pisti sorsára is, melyről ő maga szokta mondani, hogy a királylyal sem cserélné el.

Egyszer csak hirtelen oda lett a derék pász-

tor nagy hűsége. Kezdett nem törődni a kecskékkel. Reggel csak hébe-hóba ment a gyűjtőbe és mintha akkor is elfeledte volna a toronyra felmenni szemét. Többnyire a szegény Miskának egyedül kellett tartóztatni és terelni is a nyáját. Pisti ha megjelent is, legfennebb a »Padoldalon« felverte nagy káromkodással az addig kényeztetett állatokat, aztán a Tókat megkerülve szépen visszaosont. Este pedig nem köszönt be seholy asszonyom ökeméhez, mert nem hozhatott semmi jó hirt az állatról. Jött is a baj egymásra, mert szegény Miska egyedül semmiképp sem tudott boldogulni a sok pajkos állattal. Már az első nap három lábbon ment haza a Rákosi Péterné szürkéje. Másnap a Kovácsék tarkája vetette el az ollócskáját — még pedig ikret. Harmadik nap a Konát Mózi fia a két szemével látta, mikor a Padoldalon maga Pisti ütötte ki a szemét mérgesen hozzá dobott pálczájával a Balogék gyönyörű fekete diszkjének. Valami különös, sárga fővény volt ott a martban, amit — talán só gyanánt — különös élvezettel nyaltak az állatok. Ez után való vágyakozását fizette meg a nyalánk állat az egyik szemével.

Elég az, hogy tünedezni kezdett a pásztorok becsülete. Amennyi nyájasság áradozott régebben Pistire: annyi szitok-átok zudult most a szegény Miska fejére. Pedig ő igazán nem tehe-

adom minden marhámból néked a dézmát!« A publikánus pedig így: »Uram, légy irgalmas nekem, szegény bűnösnek!«

A farizeus eldicsekedett először, hogy ő milyen nem; azután, hogy ő milyen. Tehát ő nem Istent, hanem önmagát dicsőítette. Lelkét a gyermeki bizalom és nyíltság helyett az öntelt egyéni nagyság tudata töltötte el; éppen azért imája nem is volt Isten dicsőségére és nem szolgált lelki üdvére.

A megvetett publikánus pedig megállott hátul a templomban és nem látott, nem érzett egyebet, mint a saját bűnét és az Isten irgalmát. Ő nem szólt senkiről, nem gondolt semmivel, nem ítélkezett senki fölött, önmagát ismerő bánatos lelkével imádkozta az Istent lélekben és igazságban.

Jézus e két életkép beállítását után azt kérdezte hallgatóitól: a kettő közül melyik tért meg megigazulva az ő házába? A kérdés magában hordja a feleletet is, mert csak a bűnbánó alázatosság nyerheti meg az Ur irgalmát!

Keresztyén testvéreim! A kikkél csak divat a vallás, csak kellemes időtöltés és nem ujjászülő, átalakító erő, azok az Istenben való megszentelődés boldogító örömeit soha érezni nem fogják. Az Ur az ővéitől egész életüket kívánja, hogy a kiket elválasztott, egészen magáénak mondhassa. Az Urnak nem elég az, hogy például a templomban az ő szent igéjét meghalljuk, hogy ez az ige talán ideig-óráig lelkesítsen bennünket; sőt még azzal sem elégszik meg, hogy úgy fél erővel az ő akarata szerint igyekezzünk élni, az Ur a mi egész életünket kívánja.

Ebből pedig az következik, hogy ha azt

tett semmiről. Egy ember a végén is csak egy ember, annyi rokonzatlan állat mellett, pedig ha a felügyelet nem teljes, annyi, mintha nem is volna.

De hát mi az ördög lelhetette Pistit? Hamar rájöttek a felszegiek, a kik megfigyelték. Ugyanis akkor kerekedett haza odabé Molduvából Fésüs Mária, a Mihály leánya. Meghallotta, hogy meghalt a szegény apja, kit betegen hagyott volt el s most örökséget akart keresni. Ott lakott a pásztorok szomszédjában a Rákosi Demeter zsellérházában. Sabi ruhát, vagy csipkés kapisonyt, máslis tunikát és blünercipőt viselt. A nyakán három sor gyöngy, fülében nagy fityegős fülbevaló, kezenyelén karperecz és ujjain sok-sok aranygyűrű volt. Ugy járt az uton, mint egy páva. Mintha számba sem venne senkit. Tulajdonképpen pedig tőle huzódott a falu népe. Kikerülte mindenki. Mikor a templomba beült az utolsó második székbe — még annyi becsület volt benne, hogy nem ment elébb — szépen felkerekedtek a padban ülők és egyedül hagyták. Inkább a közön állottak végig, mintsem vele üljenek egy padban. Mikor a délutáni csürdöngölő tánczon nagy pántlikásan megjelent, a rendező behuzatta a nótát s kijelentette a gazdának, hogy ha ki nem tessékeli azt a cifrát, az egész fiatalság itt hagyja s az alszegi Nagy József csürét döngölik meg. Hát meg is lett az eredménye az egyenes beszédnek.

akarjuk, hogy az Isten országa közöttünk legyen, magunknak kell a meghallott igét befogadnunk és magunkban virágzásra juttatnunk. Ezt az igazságot Mát. ev. 13. r. 3—23. v.-bee »A magvető«-ről szóló, a mezei életből elvont gyönyörű példázatában világítja meg előttünk Üdvözítőnk.

A magvető kiment vetni. És midőn veti vala a magot, némely mag esett az utfélre és eljöttek az égi madarak, fölették; némely pedig esett a köves helyre, hol hirtelen fölsarjadt, de a nap heve el is perzselte, mert nem vala gyökere és kiszáradt, némely pedig esett a tövisek közé és a tövisek elfojták azt, némely pedig esett a jó földbe s terem vala gyümölcsöt, részint 100, részint 60, részint 30 magot . . . a kinek füle vagy hallja!

A példázat szerint tehát az olyan ember lelke, a ki csak hallja az igét, de nem fogadja be, hasonló az országúthoz. Eljön az ilyenekhez a bűn ördöge, mint az országút madarai és elkapkodja a csak földszinen levő magot. A keresztyén ember tehát föl kell szántsa lelkének talaját, az odaadás és az akarás ekevasával, meg kell szabadítsa lelke talaját az elfogultság, előítélet kavicsaitól, töviseitől, ha azt akarja, hogy ne csak hallója, hanem befogadója is legyen az Isten igéjének! A köves földbe jutott maggal azon könnyelmű keresztyénekre céloz az Ur, kiknek lobbanékony, lelküket meg-meg kapja a keresztyén vallás szépsége, de nem verhet bennük mélyebb gyökeret, mert visszariadnak a követés nehézségeitől, az önmegtagadástól . . . Továbbá a könnyű vérű világiakat jellemzi üdvözítőnk a tövisek közé hullott mag példázatával. Mert ők ápolják ugyan a vallásos érzéseket kebelükben, de azért nem

Sőt a zabaratás előtt, a házi gazdájának is tudtára adták a tisztességükre büszke arató leányok, legények, hogy ha mint hétszámot közükbe viszi a tunikást: ők sem vágják a gabonájába a sarlót. Így a gazda is szép szerével felszólította, hogy költözzék ki a házból s menjen vissza Moldovába, a hol feledte leánybecsületét . . . Hát biz' akkor még olyan elmaradott világ volt, hogy az emberek adtak valamit a közmondásra: »madarat tolláról, embert barátjáról!«

No hát ez a perszóna — úgy mondom, a mint mondták — addig keczegtette, addig édesgette a derék szál legény Pistit, a mig egészen hálójába kerítette. Már egészen rabjává ejtette és úgy forgatta az ujján, mint akár a sok aranygyűrűt: a mikor házi gazdája kiadta az utat. Persze a gonosz teremés számba sem vette ezt, tisztában volt ő már a jövő sorsával. Alig várta, hogy Pisti visszazökjék a csordától. A mint a felső szomszédok kilesték, eleibe ment most is, de nem úgy, mint máskor, mintegy nyakába repülve, hanem vánszorgó léptekkel, omló könnyekkel, hangos zokogással. Fuldokolva panasolta el, hogy ő milyen szerencsétlen, elhagyott; örökre el kell mennie a faluból, mert itt hajlékot nem talál, a kertek alatt pedig csak nem bódoroghat.

Mintha csak kapóra jött volna Pistinek e hír, magához ölelte s a boldogságtól reszketve kiál-

irtják ki onnét a töviseket, gyomokat, az ó-ember e veteményeit, ezek aztán megfojtják bennük a vallás által teremtett új élet gyenge palántáit. Jellemük az ilyeneknek ingadozó; szeretik ők az eget, de nem jobban, mint a földet, szeretik az Istent, de nem jobban, mint a világ ingerlő, csábító édes örömeit. És a végén is a föld, a világ, az ingerek, az édes örömek megfojtják szívükben a mennyet, az örökkévalóságot és az Isten képét.

Jézus e gyönyörű példázatában is nem a világ megvetésére tanít. Oh nem! Csak arra int, hogy ne rabjai, hanem öntudatos urai legyünk e földnek, hogy a mint a Teremtő rendelé, mi rendelkezünk ennek kincsei és örömei felett, nem ezek mi felettünk; mert különben elszakadunk az Örökkévalótól és elveszünk a mulandókban.

A jó földbe esett maghoz pedig hasonlítja az Ur azt, aki az ígét hallja, érti és követi is. Az olyan embert tehát, aki megakarja érteni, hogy mit akar vele az Isten és a nyert drága ismeretet azután meg is becsüli. Az ilyen embert Isten meg is védi azután az élet minden veszedelmeitől.

Az elmondottakból mit tanulhatunk meg keresztyén testvéreim? Azt, hogy ha azt akarjuk, hogy az Isten országa mi közöttünk legyen, mi magunknak kell Isten országa megvalósulhatásának akadályait elhárítsuk élet utunkból. Jegyezzük meg, hogy a feltüntetett akadályok nem tehetik semmivé Isten országát, csak azt tehetik lehetővé, hogy mi közöttünk ne legyen meg ez ország. Saját érdekünkben kötelességünk tehát

tott: »nem is kell neked külön ház, elférünk ezennel a mi kis házunkban hárman.«

Este pedig azt hallgatták ki, a mint Miskával czivakodtak a dolog felett. Az addig bugyuta Miskában is feltámadt az önértet, mikor Pisti tudatta szándékát, hogy a házhoz viszi a szegény, hajléktalan Fésüs Márit. »Abból aztán semmi sem lesz, a míg én élek« — felelt Miska. A házban nekem éppen annyi jussom van mint neked s ha szegény anyánk, mint hétszamos zsellér megőrizte annak becsületét, most a tulajdonukat nem mocskoljuk be. Sokkal jobb volna, ha felhagynál egészen maczáddal, a ki miatt most engem csufolnak, szidnak minden reggel fel végig s minden este le végig a falun.«

Szegény Pisti, mintha félig-meddig érezgette volna, hogy a bugyutának igaza van.

De csak akkor kezdte igazán tánczoltatni az ördög, mikor erről a gonosz leánynak beszámolt. Az is rátámadott. Keserű szemrehányásokkal illette, hogy miért csalogatta őt? Minek ígérte, hogy elveszi? Miért nem eresztette vissza Molduvába, ha kedvesebb neki a toprongyos Miska, nem tud megválni attól. Hát tudja is meg, hogy ugy sem élne soha ő is egy fedél alatt a turosszejjével. De hát ő elmegy, s Pisti éljen boldogan Miskájával. ha olyan gyáva, hogy nem tud segíteni a dolgon.

(Folyt. köv.)

az akadályokat, melyek mi bennünk vannak és tőlünk függenek, elhárítani, mert ha nem leszünk amaz ország polgárai, nem is élhetünk az Isten atyai szeretetében. A kik pedig nem élnek az Isten atyai szeretetében, azok a bűnben élnek és a kik a bűnben élnek, azok a halálnak fiai!

Hajdan, mikor a Krisztus született, az irás szerint: a sötétségben élő nép felett támadt nagy világosság. E nép, midőn a Krisztus tanítását hallá, így szól: »Uram, kihez mennénk? Örök életnek beszéde van tenálad.« E nép azután többé nem vétkezett, bennük a kereső Isten megtalálta a tévelygő gyermekeit. — Az a kérdés már most, van-e bennünk lelki erő elindulni az Istenhez vezető uton? Ha van, Krisztusunkat bizonytalán megtaláljuk és valahányszor az ő szent asztalához járulunk, mindannyiszor mi is meghalljuk a menyeyei szózatot: Bizzál fiam, bizzál leányom. A te hitedet én megáldom!

Folyt. köv.

Estéli ének.

Ne még, ne szállj le fátylas alkonyat,
Ne terítsd szét addig homályodat:
Mig lelkem elbuzogja csendesen,
Nagy nevedet én édes Istenem.
Kinek kegyelmed nem borul homályba . . .
Jó voltodnak soha sincs éjszakája.

Te vagy, te voltál nappal is napom,
Kézen te hordasz élet-utamon.
Én menedékem, törhetlen paizs,
Tiéd, tudom, az éj nyugalma is.
Sátra alatt a lappangó sötétnek,
Te vagy csak a világoló szövétnék.

Szivembe hát oltárt rakok neked,
Mondok dicsérő, hangos éneket.
S magamra öltve bűnöm tudatát:
Megzörgetem kegyelmed ajtaját.
Az éj — Uram — már itt kísért felettem!
Szárnyad alá, hamar, fogadj be engem!

Oltalmadat ne vond tőlünk se' meg,
Kiknek szívével tudod szívem egy.
Ha könny között sóhajtanak feléd:
Tedd át szívemre bánatuk felét
S ne hagyj felednünk, hogy fényben, viharban,
Te vagy felettünk, örök Változatlan!

— Ezt, ezt jelentsd meg a világ felett,
Hol elhagyott sir, árva kesereg.
Ezzel kötd be a szegény baját:
E hittel adj nyugodt, jó éjszakát.
Hogy szív, ahol csak dobban a világon:
Holnap, s örökre, téged, téged áldjon!

Szabolcska Mihály.

Isten ígéje.

A meglegedés nagy boldogság.

Timóth. 6. R 6—10. v.

»A kik pedig megakarnak gazdagulni, esnek kísértetbe és törbe és sok balgatag és káros kívánságba, melyek bemerítik az embereket a halálos veszedelembé.« Komoly intés ez, kedves olvasóim. Ha a sátán a kísértő valakit hatalmába akar keríteni, először is az arany és ezüst fényével kápráztatja el. Ez olyan művészi fogás, a minek még ma is meg van a maga hatása éppen úgy, mint az áruló Judás idejében. A kincs és vagyon látszólag begyógyítja még a lelkiismeret törzsúrásait is. A kit megkap az elégedetlenség láza s a minden áron való meggazdagodás vágya, az bucsut mondhat a bölcsességnek, a lelki nyugalomnak s az élet boldogságnak.

Ha nem elégszünk meg szerény jövedelmünkkel, hanem okvetetlen az előkelő urat akarjuk adni, ha nem tudjuk bevárni azt, hogy becsületes szorgalommal lassanként gyarapodjunk s takarítsunk meg valamit, könnyen a sátán hálójába kerülünk. A mai kornak ragályos betegsége a gyors meggazdagodási vágy. Naponként látjuk ezt a sok csalás, hamis bukás, szédelgés százféle alakjában.

Mily sok tört és hálót állít az utba a gonosz. A vágy a gazdagság után, minden rossznak a gyökere. Fösvénységre, irigységre, lopásra s rablásra viszi, a szerencsétlen áldozatot. A szenvedély elkápráztatja, a világ guny tárgyává válik, a nagyvási hóbort elragadja, tönkre teszi magát, egészségét, lelkiismeretét, családját, jó hírnevét, földi életboldogságát s örök üdvösségét.

Milyen nagy képtárt lehetne összeállítani a nyomoruság alakjaiból, ha mindazokat le akarnók rajzolni, a kik hirtelen akartak meggazdagodni s így estek a veszedelembé. Nézzétek a játékasztalnál kifosztott kártyajátékos nyomoruságát. Milyen kétségbeesés tükröződik le halvány arczáról, beestett szeméről. Nézzétek a tönkrement üzletembert, miként vesztette el szédelgésével vagyonát és jó hírnevét. Nézzétek a leleplezett csalót! Ott ül a börtönben, fejét kezére támasztva s mély gondolatokba elmerülve elmélkedik azon, hogy mégis csak igaz az apostol mondása: »A kik meg akarnak gazdagodni, kísértetbe és törbe esnek.« Nézzétek az elhagyott nőket s a szerencsét-

len gyermekeket, a kiket a lelkiismeretlen férj és apa koldusbotra juttatott.

Pillantsatok be a széttört és összezuzott családi tűzhelyre, a szerencsétlen házasságokra, a hol semmi más nem okozta a boldogtalanságot, mint a meggazdagodás vágya. Hány boldogtalan szerencsevadász török össze s jut halálos veszedelembé ez által?

»Minden gonoszságnak gyökere a pénznek szerelme.« Kemény szó, de igaz szó, a mit Pál apostol mond. A pénz után való szomszúság minden gonoszságnak gyökere, mert minden más jónak a gyökerét megrontja.

Megemészti az Isten iránt s felebarátunk iránt tartozó szeretetet. A szív virágáról s a lélek gyökeréről minden nemes hajtást lerág. Eltompítja a szívet s lelket, érzéketlenné teszi minden iránt, a

mi jó és szent. Mondjatok csak egyet a tizparancs közül, a melyet nem taposnak lábbal a nyereszkedés és haszonlesés emberei. »Rajtam kívül más isteneid ne legyenek.« Hangzik az első parancs. De a kapzsi ember a pénzt teszi bálványává s azt imádja. Mellette megfélekedik az élő Istenről. »A te urad, Istenednek nevét hiába fel ne vedd.« Mégis mily sok átok és rágalom száll naponként az ég felé az irigykedő és kapzsi szívekből. »Az ünnepeket megszenteljed.« De mit törődik a fösvény, a pénzleső az Úrnak napjával, mit törődik a nyugalom megszentelt ünnepével, mikor csak törd gond és dolog köti le az ő szívet és eszét? »Tiszteld apádat és anyádat« hangzik az ötödik parancs. De a pénzleső fiu alig tudja

bevárni apja halálát, hogy rá tehesse már egyszer a kezét, a várvavárt örökségre. »Ne ölj.« Mégis mennyi gyilkosságot, mily sok halált okozott a pénzvágy. »Ne paráználkodj.« Milyen gyakran adják el a becsületet, az ártatlanságot, a szeméret hitvány pénzért, aranyért és drágakőért, selyemért és bársonyért.

Mily nagy veszedelembé sodorja az embert a pénznek szerelme! Élő példa erre az áruló Judás s a harmincz ezüst pénz. Még nagyobb bizonyosság ama gazdag ifju története, a ki nem akarta követni az Üdvözítőt. Nem akarta a szegények közt elosztani vagyonát s inkább szomorodva mondott le Jézus követéséről.

Ellenben nagy boldogság a meglegedés. Ikertestvérek ök. Nem lehet elválasztani az egyiket a másiktól. A meglegedés becsületessé teszi

Baró WESSELÉNYI MIKLÓS.

az embert. Tiszta itt a kéz, nem szennyezi be igazságtalan vagyon. Tiszta a szív és szabad, mert nem terheli a földi haszon s nyereség gondja azt. Annál könnyebben törekedhetik mennyei javak után; azok után, a melyek a szívet nemesítik s az életet megjavítják. Ha külső fény és pompa nem zavarja a lélek nyugalmát s nem köti le a lélek figyelmét, akkor szabadon emelkedhetik fel az ő igaz hazájába Istenhez, s gyönyörködhetik az ő tökéletességében. Minél jobban elvonjuk lelkünket a földtől, annál gazdagabbak leszünk Istenben.

A földi, a nyereszkes embernek nincs meg ez a boldogsága. Mikor imádkozik akkor is eszébe jutnak az ő számadásai. Még, az Isten házában sem tud szabadulni világi gondjaitól. A vasárnap, az Urnak szent napja ránézve nem a nyugalom csendes ünnepe, mert a szakadatlan földi munka és gond annyira hatalmába kerítette testét, lelkét, hogy képtelen megszabadulni bár egy napra is azoktól.

A meglegedett ember bolgog a maga egyszerűségében. A kis kunyhóban is virágozhatnak a boldogság Éden kertje. A békesség s benső lelki öröm igaz paradicsoma. Virágozhatnak az igazság, a jóság és szeretet. Es ez az igazi boldogság.

Király Béla.

Hazai krónika

— 1905. július. 6. —

Szünet állt be az ország politikai válságának megoldásában. Ő felsége a Fejérváry kormány által akarta az egyezséget megcsinálni, de ugyálszik nem sikerül. A Fejérváry kormány, miután mind a két Ház leszavazta: beadta Ő felségének a lemondását. Ő felsége azonban a lemondást nem fogadta el, s a kormányt nem mentette fel. Így az ügyek vezetése a Fejérváry kormány kezébe rekedett. Br. *Fejérváry* a múlt héten magához hívatta a vezérő bizottság tagjait, hogy a kibontakozás ügyében tanácskozzanak. Tudtul adta, hogy Ő felsége óhajtja a békét s a belügyi kérdésekben szabad kezet enged a többségnek, de katonai téren nem tesz semmi engedményt. *Kossuth* Ferencz, *Bánffy* Dezső kijelentették, hogy Fejérváryval, mint nem alkotmányos miniszterelnökkel, egyáltalában nem tárgyalnak. Ehhez hozzájárult a bizottság többi tagja is. Így az értekezlet eredmény nélkül oszlott szét.

Arató sztrájk. Szép Magyarországon az idén jó buza termést adott a jó Isten. Meg is őrizte szerencsétlenségtől, úgy, hogy most készen áll az aratásra. De, a biblia szavaival így szólhatunk: az aratásra való gabona sok, de az arató kevés. Az a szomorú hír érkezik ugyanis az ország egyes részeiből, s főleg Dunántulról, hogy ezer meg ezer munkás állott sztrájkba és addig nem hajlandók dolgozni, míg az ígért árak kétszeresét nem adják. Aztán meg igen soknak tartják a hat napi munkát is. Elszomorodik az ember szive ezen szomorú hírek hallatára. Nem elég az ország sulyos

helyzete, most még maguk a lakosok is szaporítják a bajt. Tavaly a miatt panaszkodtak, hogy nincs mit dolgozni. Most az Isten adott áldást és nem akarnak dolgozni. Nehezen érti meg egymást a magyar ember. Ne csodálkozzunk aztán, ha szolgák leszünk és szegények maradunk.

Világkrónika.

A keleti harcztérről csupán annyi hír érkezett, hogy *Linevics* orosz fővezér táviratozott a czárnak, hogy baj van. A japánok erősen nyomulnak előre és minden perczen bekerithetik. A béketárgyalások fennakadtak.

Egy hadihajó lázadása. A keleti veszteségnél nagyobb baj fenyegeti ismét Oroszországot belülről. A forradalmárok csendesen vetik a felkelés magját. Minden héten a nagyobb városokban zendülések vannak. De ezeknél veszedelmesebb a fekete tengeri hajóraj legénységének a lázadása. Egyik hadi hajó legénysége elfogta és részint megölte, részint megkötözte az összes tiszteket. A lázadás oka az volt, hogy egy matróz panaszkodott a koszt miatt, mire a kezelő tiszt lelőtte a matrózt. Erre a többiek fellázadtak. Odessa kikötő várost bombázni kezdte a hajó legénysége. Még két hadi hajó legénysége is csatlakozott a lázadókhöz. A czár parancsot adott a lázadó hajók elfogatására. De, hogy ez megtörtént-e, arról még hír nem érkezett.

Svéd- és Norvég ország a különválást békés uton fogja elintézni. A svédek is belátták, hogy erőszakkal nem lehet megtartani a norvégeket. A két ország parlamentje külön-külön dolgozik az elváláson.

Egyházi élet.

Értekezleti közgyűlés. Az udvarhelyi ev. ref. egyházmegye egyházi értekezlete igen élénk és tevékeny munkásságot fejt ki évről-évre. Erről a munkáról számolt be a Felső-Sófalván tartott közgyűlésen, jun. 29-én. A közgyűlésen részt vett a helybeli egyház tangjain kívül a vidéki értelmiség is, ami ismét fényes bizonyítéka az egyházi ügyek iránti érdeklődésnek. A vendégeket reggel fél 9 órakor lovas bandérium várta a község végén, melynek élén *Veres* Mózes tanító tartott üdvözlő beszédet. *Gyarmathy* Dezső főgondnok adta meg reá a választ. Mellékesen jegyezzük meg, hogy a székely banderisták alföldi népviseletbe jelentek meg. Nem helyes a népviseletet eredeti mivoltából így kiforgatni.

Az istenházát zsufolásig megtöltötte az ünneplő közönség és áhitattal hallgatta *Vajda* Ferencz székelyudvarhelyi ref. pap hazafias érzelmektől áthatott vallásos imáját és *Hegyi* Péter peteki lelkész szépen kidolgozott és előadott egyházi beszédét. A közgyűlés *Kovács* Dániel világi elnök nyitotta meg, jelezve az értekezlet célját

és feladatát. Ezután Péter Károly esperes üdvözölte a sóvidéki ért. kör nevében a vendégeket, mire Bod Károly ny. tanár mondott köszönetet. Mind három beszéd a közönség tetszésével találkozott. Tanulmányokban gazdag, népies és mégis tartalmas előadást tartott Menyhárt András ny. esperes. Szépen fejtette ki az áltudósok okoskodását, kik a vallás megverésére, kicsinylésére törek. Előadását, mely a népnek volt szánva, szívesen hallgatta a mívelt közönség is. Lajos János titkári jelentésében hü képét tárta fel az értekezlet munkálkodásának, (kérjük a jelentés beküldését, hogy minél szélesebb körben megismerjék. Szerk.) mely után dr. Kovács Gábor orvos szép színezéssel és nagy hatással szavalt el Várady: »Judás« cz. költeményét. Mire még egy néhány ügyet tárgyalt le a közgyűlés és véget ért. Isten tisztelet után vallásos, hitelesítő iratokot osztottak ki a nép között.

Az ünnepély komoly része után következett a vig. Délután Helser Kálmán vezetése alatt nép-ünnepély, este pedig igen sikerült hangverseny volt, melyet táncz is követett. A hangversenyen a Mircse Dénes alsó-sófalvi tanító vezetése alatt ezen alkalomra alakult vegyes dalkör igen sikerült darabokat adott elő. Szép szóló éneket énekelt maga a karnagy és Seitz Margit tanítónő is. Feltűnt azonban, hogy a helybeli énekvezér-tanító a dalkarban nem vett részt és így a sikert ezáltal is nem mozdította elő. Talán csak nem az volt az oka, hogy készült a remetei bucsura, vagy a parajdi kath. templomban eléneklendő szent énekre?

Az egyházi értekezlet idegen tagjai meggyőződhetek arról, hogy a felső sófalvi egyház egy rendesen vezetett egyház. Öreg papja Györke Károly bátyánk már 47 éve, hogy ott működik és ez idő alatt 34 ezer koronás papi és kántori kepeváltási alapot teremtett meg. Ritka szép eredmény! Temploma szép tiszta és csinos. Iskoláját, ez is, mint több egyházunk a terhek miatt átadta az államnak és most öt tanerő működik benne. A vendégeknek bő alkalma volt tapasztalni a házi gazda sives, vendég szeretetét.

Az értekezlet után való nap délelőtt a társaság egy része kirándult a szovátai csodás melegvizű sósfürdőhöz. Délben pedig dr. Kovács Gábor és ritka vallásos buzgóságú neje házában voltak vendégei a kirándulók, hol barátságos ebéd mellett, fontos egyháztársadalmi ügyeket vitattak meg.

Halálozások. Kónya János vistai ref. pap jun. 25-én, 86 ik évében, 58 évi papi működés után meghalt. Halálát nagy kiterjedésű családján kívül hü népe is gyászolja. Megérdemli, mert hü munkás, derék, becsületes ember volt. Emléke legyen áldott! — Nagy István, igen jeles készült-ségű papnövendék elhalt Kolozsváron. — Csekne Gábor, Csekne Ferencz esperes egy éves kis fia jun. 23-án halt meg. Nyugodjanak csendesen.

Unitárius papbeiktatás ref. templomban. A székelyudvarhelyen lakó unitáriusok most szervezkedtek anyaegyházzá. Papjukat, Vári Albert kénosi lelkészt, az eddigi adminisztrátor személyé-

ben választották meg. Vári Albert beiktatása jul. 2-án történt meg. De mert unitárius testvéreink Székelyudvarhelyen még nincs templomuk: a ref. egyházközséghez fordultak, hogy erre a célra engedje át templomát. És a ref. egyházközség szívesen tett eleget a kérésnek, s így iktatták be a székelyudvarhelyi új unitárius papot a ref. templomban. Ezen alkalomból Udvarhelyre érkezett Ferencz József unitárius püspök is, kit az itt szokásos fényes lovas bandériummal fogadott a város. Papbeiktatás után tisztelgések voltak a püspök urnál. A tisztelgők között volt az udvarhelyi ref. egyházmegye Péter Károly esperes vezetése alatt. Külön fejezte ki tiszteletét a székelyudvarhelyi ref. egyházközség lelkésze vezetése mellett. Mindenesetre szép jele volt ezen unitárius papbeiktatás a keresztyéni szeretet megnyilatkozásának. Annál fájóbb szívvel kellett tapasztalnunk, hogy róm. kath. testvéreink minden ilyen protestáns egyházi ünnepségről — melyen ők is testvéri szeretetükről bizonyosságot tehetnének — hiányoznak. Nem voltak jelen itt se. Már megszoktuk ezt. Fel se tűnik. Az ők dogmájuk a protestáns felekezeteket ma is eretnekeknek tartja. Ez a dogma nem engedi, hogy a magyar a magyarral egyetértsen; örömeiben, bánatában egy legyen. Vajjon, mikor jó el szép Magyarországra is az istenországa?

A kegyesség utja.

— Hát ez mi? —

Hires ember volt Z... on Ambrus bácsi. Ő volt a város tudósa. Ő ítelt elevenek és holtak felett is, hiszen az ő szava döntötte el e nemes város közhivatalnokainak, — papnak, polgármesternek is nemcsak a választását, hanem az előhaladását is — már mint a közvélemény szemében.

Történt, hogy új káplán került a tiszteletes mellé, kit érdeme szerint méltatni akarván, elment az első predikációját meghallgatni. Hallgat Ambrus bácsi figyelmesen az egész beszédre. De leginkább az ragadja meg a figyelmét, hogy egy helyütt így prédikál a fiatal pap.

»A mi hitünk — mint a beoltott olajfa — csak a Krisztus tudománya által — hozhatja nekünk az üdvösséget.«

Templomozás után összegyűlvén a város nagyjai szóba hozták a fiatal káplánt is. Mindenki mondott róla valami elismerőt, biztatót csak Ambrus bácsi maradt utoljára véleményével.

»Hagyjátok el — nem tud az semmit, hiszen azt prédikálta, hogy olajfák vagyunk — minket beoltanak. Pedig sem testemnek, sem lelkemnek soha sem kellett.«

Próbálták az öreget felvilágosítani, de nem sikerült. Arra még jobban kezdte a bírálatot, ilyenképpen. »Hogy én olajfa legyek. — Legyen a német, a talján, akárki más — de én magyar létemre csak nem leszek. Olaj — én? — Hát ez mi?«

A többiek tréfára vették a dolgot és úgy kérdezték ezután Ambrus bácsitól: »Hát ez mi?« Eleintén szörnyen haragudott érette, de később fel sem vette, mert akkorra leszokott az ítélkezés csuf bönéről.

(Sztána.)

Osváth Lajos

Mai képünkhöz.

A nagy Wesselényit mutatjuk be olvasóinknak. Br. *Wesselényi* Miklós a mult század első felében vezér alakja volt nemcsak a kicsiny Erdélynek, az ő szűkebb hazájának, hanem egész Magyarországnak. Egyike volt azon kevés nagyoknak, kik az ország függetlensége, vagyoni megerősödése mellett sikra szállott. A szatmár megyei közgyűlésen az örök válságról mondott beszéde miatt perbe is fogták és elítélték. Nagy hírnevet szerzett magának az 1838-iki árvíz alkalmával, mikor emberi erőt felülmuló munkát végzett. Wesselényi Miklós 1796-ban született Zsibón, s meghalt 1850-ben Budapesten.

Vegyes hírek.

Gábor Áron emléke. A sepsiszentgyörgyi Kossuth Lajos asztaltársaság július 2-án Eresztvényben Gábor Áron sírjánál nagyszabású emlékünnepet rendezett. A zenekar megnyitó játéka után a sepsiszentgyörgyi ev. ref. dalárda énekelte a Szózatot. Az ének befejeztével dr. Bene István orsz. képviselő elnöki megnyitóbeszédet tartott. Utánna dr. Nagy György ügyvéd, a Kossuth Lajos Asztaltársaság titkára mondott ünnepi beszédet. Beszédében rámutatott a mai válságos politikai állapotra is. Végül Koréh Endre ev. ref. lelkes és Végh Endre főgimnáziumi tanár tartottak gyűjtő hatású beszédeket. Az ünnepet a sepsiszentgyörgyi ev. ref. dalárda éneke zárta be.

A pocsolyavíz halottjai. Nagyvárad mellett, Nagylétán Lőcsei József parasztgazda feleségével és öt gyermekével a közeli rétre kiment aratni. A tikkasztó hőségben annyira elfogta a szomjúság, hogy a pocsolyavizből ittak, bár a pocsolyában egy állati hulla feküdt. Az ivás után azonnal rosszullét jelentkezett a család tagjainál. Az anya, egy 13 éves leány, egy 7 és egy 5 éves fiu már meghalt, az apa és a két másik gyermek halálán van. Jó lesz a szomorú példából tanulni, mert bizogy a mi népünk nem igen gondol az egészségével.

Betörés a rendőrség házában. Néhány nagykanizsai gonosztevő vakmerő cselekedetre vállalkozott. Elhatározta ugyanis, hogy abba az üzletbe fognak behatolni, amely a rendőrség épületében van. A szándék még sem volt olyan vakmerő, mint a milyennek gondolták. Olyan biztonságban fosztották ki a Weisz és Lejofsky-féle cég kézipénztárát, mintha a saját lakásukban garázdálkodtak volna. A kár, a mit okoztak, hatszáz korona. A nagykanizsaiak jól mulatnak a sikerült betörőcsinyen, amelyet nem egy hamar fognak kiheverni a városi rend éber őrei

Az angol flotta Fiumében. Fiuméből jó a hír, hogy az angol Földközi tengeri flotta e hó 20-án öt napi tartózkodásra odaérkezik. A flottát a király nevében Károly István főherczeg fogja fogadni.

Elfogott betörők. Zilahon nem régiben kirabolták az adóhivatalt. Eddig hasztalan keresték a tolvajokat, de most a budapesti titkos rendőrök nyomukba akadtak. Vallómást Vigdorovits Adolf nevű erdőszádi lakos tett, kihez alapos gyanu okoknál fogva tértek be a rendőrök. Az érdekes eset így történt: A titkos rendőrök elmaszkirozták magukat s kocsin hajtottak az erdőszádi határig, de a faluba este gyalog mentek be. Késő éjjel bekopogtattak Vigdorovits ablakán. A házigazda igen óvatosan fogadta a detektiveket, akik menekülő betörőknek adták ki magukat. Előadták, hogy elveszett a betörő szerszámuk, pedig kitűnő fogásra lenne kilátás. Ők hirtől ismerik Vigdorovitsot, talán lenne neki szerszámja, amit kölcsön adhatna nekik. Majd bort hozattak és barátságos poharazás közepette kétszáz koronát, sőt részt ígértek neki a tervezett betörés gyümölcséből is, ha eladja szerszámait. Vigdorovits felült a mesének s elmondta, hogy csakugyan van szerszámja még pedig jól eldugva a padláson őrizi. Erre együtt felmentek a padlásra, a hol Vigdorovits elővette a falba rejtett szerszámokat. Az egyik detektiv átadta neki a 200 koronát s nyugalomra tértek. Mikor minden elcsendesedett, a másik detektiv kiszökött s csendőrökért ment. Segítségükkel letartóztatták Vigdorovitsot s beszállították a zilahi ügyészség fogházába. Ez volt az első jelentősebb kiindulási pont a további letartóztatásokra, amennyiben utánna Weltmann is bűntársaság szomszédságába került. Az ő vallomása alapján fogták el a banda fejét, Schönberger Bernátot, Róth Mórt, Sicher Mórt, Steinberger Náthánt, Ritmann Mandelt Sajómagyarósról két fiával Dáviddal és Márkussal együtt, Mózes Mórt Borhidról és végül Turmann Márkust Posonódról (Galicia).

Tömeges mérgezés. Szászrégenben az ágostai evangélikus gimnázium és leányiskola növendékei nyári mulatságot rendeztek a nagy sétaterén. A mulatságon több mint ezren vettek részt, magyarok, németek, szászok egyaránt. A vidám hangulatot délután négy és öt óra között járványszerűnek látszó beteges tünetek zavarták meg. Felnőtt gyermekek gyomorgörcsöt kaptak s ajultan rogytak a földre. Nagy izgalom támadt. A rendőrség intézkedésére azonnal öt orvos sietett a helyszínére. A megejtett vizsgálat megállapította, hogy valamennyien mérgezés áldozatai. Egyeseknél a mérgezés oly súlyos természetű volt, hogy az orvosok a legrosszabbnak bekövetkezésétől tartottak. A kocsik egész délután szállították haza a betegeket. Az orvosok egyértelműleg megállapították, hogy a mérgezést Scholtz Valérián cukrász tisztátalan edényeiben képződött rézéleg okozta. A rendőrség azonnal elkobozta Scholtz edényeit és eladásra szánt krémes süteményeit s megvizsgálás végett felszállították a budapesti állami vegyvizsgáló intézethez. Az eddig megbetegedettek száma ötvenkettő.